

రాష్ట్రీయ సేవా సమితి ఆచార్య రంగా కృషి విజ్ఞాన కేంద్రము

వనస్థలి, కరకంబాడి, రేణిగుంట మండలం, చిత్తూరు

మామిడి నేర్పటి పెంపకం మేలయ్యే అంటు కట్టుట

మన రాష్ట్రంలో మామిడి సుమారు 3 లక్షల హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో సాగు చేయబడుతుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో సాగు చేయబడుతున్న పండ్ల తోటలలో ఇది ప్రధానమైనది. జిల్లాలో సుమారు 44550 హెక్టార్లలో సాగువుతూ 2.17 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తి అవుతుంది. మైలైన రకాలను ఎంపిక చేసుకొని శాస్త్రీయ పద్ధతిలో సరైన సమయంలో సస్య రక్షణ చర్యలు పాటించి మామిడిలో అధిక దిగుబడి సాధించవచ్చు. మామిడిలో పరపరరాగ సంపర్కము ద్వారా ఫలదీకరణ చెందుతుంది. కావున ఆయా లక్షణాలు కలిగివున్న రకాల మొక్కలను అంటు కట్టుట ద్వారా ప్రవర్ధనం చేస్తారు. చీడ పీడలు లేని వేరు మూలంను ఎంపిక చేసుకొని సయాను పూర్తిగా అతికేటట్లు శ్రద్ధ వహించి ఆరోగ్యవంతమైన మామిడి మొక్కలను నాటడశ వరకు పెంచవచ్చు.

నేర్పటి పెంపకం : మొక్కలు లేత దశలో జాగ్రత్తగా పెంచి చీడ పీడల నుంచి రక్షించటానికి వీలుగా నర్పటి బెడ్స్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

నేలను తయారు : నేలను ట్రాక్టర్ తో రెండు సార్లు దున్ని తయారు చేయాలి.

బెడ్స్ తయారు : 2 మీ వైశాల్యం, 5 మీ పొడవు, 4 మీ లోతు వుండేటట్లు బెడ్స్ తయారు చేసుకోవాలి.

విత్తన కాయల ఎంపిక :

- * మొలకల్ని కట్టడానికి వీలయ్యే విధంగా క్రమ పద్ధతిలో పెంచడం కోసం విత్తన కాయల్ని మధ్య తరహా పరిమాణంలో ఉండేలా ఎంచుకోవాలి.
- * విత్తన కాయలు పరిపూర్ణంగా ఎదిరిగినవై సాధ్యమైనంత ఎక్కువ సాంద్రత కలిగి ఉండాలి. నీళ్ళలో తేలించడం ద్వారా వీటిని గ్రహించి ఎంచుకోవచ్చు. ఎండలో ఎండ బెట్టిన విత్తన కాయల్ని గన్నీ సంచుల్లో గానీ, పాలీ సంచుల్లో గానీ నిల్వచేసి వాటిని కర్రలతో చేసిన అటకలపై అమర్చాలి.
- * సంతృప్తికరంగా మొలకెత్తడం కోసం తాజా కాయల్ని మాత్రమే విత్తనాలుగా వినియోగించాలి. 8 నుంచి 10 నెలల నిల్వ తర్వాత విత్తన కాయలు వాటి ఫలదీకరణ సామర్థ్యాన్ని కోల్పోతుంటాయి.
- * ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని తాజా విత్తన కాయల్ని సమకూర్చుకోవాలి.

పిక్కల్ని, గింజల్ని సమకూర్చుకోవడం :

- * నెల రోజుల్లోగా పండ్లలోంచి వేరు చేసిన పిక్కల్ని గింజల్ని సిద్ధ పరచుకోవాలి.
- * పిక్కల్ని, గింజల్ని సిద్ధపరచడానికి మే - జూన్ మాసాలు అనుకూలమైనవి.

పొటింగ్ మిశ్రమాన్ని తయారు చేసుకోవడం :

పొటింగ్ మిశ్రమాన్ని ఒక పాలు ఎర్రమట్టి, ఒక పాలు నది ఇసుక, ఒక పాలు పశువుల ఎరువుతో పాలంలో తయారు చేసుకున్న మట్టిని 1:1:1 పాళ్ళలో కలిపి తయారు చేసుకోవాలి. మూడింటినీ బాగా కలపాలి. 2 కిలోల పొటింగ్ మిశ్రమానికి 100 గ్రాముల రాక్ ఫాస్ఫేట్ చొప్పున కలపడం కూడా మంచిది. మిశ్రమాన్ని తయారు చేసే ముందు రాళ్ళు ఏరివేయాలి.

పాలిథిన్ సంచుల్లో నింపడం :

- * 25 సెం.మీ x 15 సెం.మీ పరిమాణంగల దళసరిగా ఉండే పాలిథిన్ బ్యాగుల్ని ఉపయోగించాలి. 300 గేజీ దళసరి ఉండే బ్యాగులు కిలోకి 160 నుంచి 170 వరకు తూగుతాయి.
- * 0.5 సెం.మీ వైశాల్యం వంతున 3-4 రంధ్రాలు చేయాలి. వర్షాకాలంలో నీరు నిల్వకుండా కాలిపోయేందుకు ఇవి అవసరం. తక్కువ వర్షపాతం గల ప్రాంతాల్లో అయితే రంధ్రాలు తక్కువైనా పర్వాలేదు.
- * బ్యాగుల్ని అంచు వరకు మొత్తం పొటింగ్ మిశ్రమంతా నింపి బెడ్స్ మీద వాటిని అమర్చాలి.

మొలకలని బ్యాగుల్లోకి చేర్చడం :

- * గింజలు 3 నుంచి 4 వారాల్లో ఫలదీకరణ చెందుతాయి, వాటిని బ్యాగుల్లోకి 5-6 వారాల వయసులో చేర్చవచ్చు.

సయాను రెమ్మలను ఎంపిక చేసుకోవడం :

- * ప్రస్తుత సీజన్లో పెరిగిన పుష్పించని (3-5 నెలల వయసు గలవి) అంటు మొక్కల్ని ఎంచుకోవాలి.
- * సయాను రెమ్మలు 10-12 సెం.మీ పొడవు ఉండి, నిటారుగా పెన్సిల్ మందంలో ఒకే రకమైన వ్యాసం, చివర్లు మందమైన మొగ్గ కలిగి ఉండి, బ్రౌన్ కలర్లో ఉండాలి. అంటు పరిపూర్ణ ఎదుగులకు సూచనగా పై భాగంలోని 4-5 ఆకులు బాగా పచ్చగా ఉండాలి.
- * బాగా చిన్నవి గానీ, సన్నవి గానీ అంటుగా ఎంచుకోకూడదు.
- * చీడ పీడల బారిన పడిన సయాను రెమ్మల్ని ఎంచుకోకూడదు.
- * నీడ పట్టిన పెరిగిన సయాను రెమ్మల్ని ఎంచుకోకూడదు.

ఎంచుకున్న సయాను రెమ్మల ఆకుల్ని మాత్రం తొలగించి వాటి కాడల్ని ఉంచాలి. 10 రోజుల తర్వాత వాటిని చెట్టు నుంచి వేరు చేసి అంటు కట్టడానికి ఉపయోగించాలి. ఈ దశలో ఆకుల కాడలు ఎండిపోయి రాలిపోతుంటాయి. వాటి మొదళ్ళలో ఏర్పడిన గాట్లు జీవ రసాయన చర్యకు తోడ్పడతాయి. ఇలా వాటంతటవే రాలిపోయే దశకు చేరిన కొమ్మలు అంటు కట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లు సూచన. ఈ దశలో సయానులను చెట్టులోంచి వేరు చేసుకోవాలి. పుష్పించే కాలంలో అయితే 2 నెలల వయసు గల పచ్చని రెమ్మల్ని కూడ ఉపయోగించుకోవచ్చు.

కొమ్మలను సమకూర్చుకోవడం :

- * తేమ ఆరిపోకుండా ఉండేలా కొమ్మల్ని ఉదయాన్నే చెట్టు నుంచి వేరు చేయాలి.
- * చివర్లలోని మొగ్గ విస్తారముండే కొమ్మల్ని సమకూర్చుకోవాలి.
- * కొమ్మలు 10-12 సెం.మీ పొడవుండాలి.
- * అంటు కొమ్మలకి ప్రత్యేకమైన పేరు లేదా గుర్తులు పెట్టాలి.

చెట్టు నుంచి వేరు చేసిన కొమ్మల్ని వెంటనే నీళ్ళలో వేసి లేదా తడి బట్టలో చుట్టి అంటు కట్టే పనికి ఉపక్రమించాలి.

అంటు కట్టే విధానం (విసిర్ గ్రాఫ్టింగ్) :

- * అంటు కట్టడం నీడలో మాత్రమే చేయాలి.
- * 3 లేదా 4 నెలల వయసున్న మొక్కల్ని అంటు కట్టడానికి ఉపయోగించాలి.
- * భూ ఉపరితలానికి 15 నుంచి 25 సెం.మీ ఎత్తు నుంచి 9 సెం.మీ. పొడవుగల మొనల్ని చెక్కాలి. మొలక మొక్కలకు వేరు నిల్వలుగా ఉపయోగిస్తున్న కొమ్మల్ని ఎంచుకొని వాటికి అంటు మొక్కలకు చేసిన మొనలకు తగినంతగా గాట్లు చేయాలి.
- * 6-9 సెం.మీ గల గాట్లు 'వ' ఆకారంలో చేయాలి.
- * వేరు నిల్వ కొమ్మల్లోని గాట్లలో అంటు మొక్కల మొనల్ని కూర్చో బెట్టాలి.
- * ఈ అతుకుల్ని 2.0 సెం.మీ వెడల్పు, 30. సె.మీ పొడవు, 100 గేజీ ముందంగల పాలిథిన్ స్ప్రేతో గట్టిగా బగించాలి.
- * ఇలా కట్టిన అంటు సరిగా ఎదుగుతున్నట్లయితే 4 వారాల్లోపు పెరుగుదల కనిపిస్తుంది. 3-4 వారాల లోగా దాదాపు 70-80 శాతం అంటు చిగురిస్తుంటాయి.